

DOSTAVBA JE TEMELÍN

Energetická bezpečnostní politika respektive role jaderné energetiky se v mnoha zemích dostala do popředí diskutovaných témat zejména po havárii jaderné elektrárny (dále jen JE) ve Fukušimě v roce 2011.

V Německu například nastala tzv. energetická revoluce (Energiewende) s cílem odstavit jaderné elektrárny v zemi do roku 2022 a zároveň přejít k získávání elektřiny z obnovitelných zdrojů energie (dále jen OZE). V ČR je situace v rámci energetické bezpečnosti odlišná a jejímu vývoji a aktuální situaci bude věnováno aktuální číslo Čtrnáctideníku.

AKTUÁLNÍ SITUACE JADERNÉ BEZPEČNOSTNÍ ENERGETIKY V ČR

ČR patří mezi deset zemí s největším podílem jaderné energie na výrobě elektřiny, která celkově dosahuje zhruba 35 %.¹ V roce 2001 jí bylo vyrobeno celkem 14 749,3 GWh a v roce 2012 to již bylo 30 324,2 GWh. Celkový vývoj vyrobené elektřiny (GWh) v ČR se srovnáním s dalšími druhy elektráren je ve vybraných letech znázorněn v tabulce níže.

VÝVOJ VÝROBY ELEKTŘINY V ČR

Druhy elektrárny	2001	2005	2009	2012
Parní (PE)	55114,3	52137,2	48457,4	47261
Jaderné (JE)	14749,3	24727,6	27207,8	30324,2
Paroplynové a plynové (PPE + PSE)	2316	2665,4	3225,2	4435,1
Vodní (VE)	2467,4	3027	2982,7	2963
Fotovoltaika (FVE)	0,0	0,1	88,8	2173,1
Větrné (VTE)	0,2	21,3	288,1	417,3
Celkem [GWh]	74 647,2	82 578,6	82 250,0	87 573,7

Zdroj: Energetický regulační úřad

¹ Dostupné z: <http://www.world-nuclear.org/info/Facts-and-Figures/World-Nuclear-Power-Reactors-and-Uranium-Requirements/>.

V roce 2009 společnost Skupiny ČEZ zahájila výběrové řízení na dostavbu dvou jaderných bloků JE Temelín, do kterého se přihlásily společnosti Westinghouse, Areva a Atomstroyexport. V následujícím roce vláda ČR schválila, že vítěz tendru bude vybrán v roce 2013. Podle současného návrhu Státní energetické koncepce (listopad 2012) je navíc podpora jaderné energetiky v ČR prioritní.² Koncepce počítá s výstavbou dvou nových bloků JE Temelín a jednoho bloku JE Dukovany. Doposud však byly schváleny pouze její hlavní prvky a koncepce jako taková byla předložena do procesu posuzování vlivu na životní prostředí (proces SEA).

Po posledních volbách do Poslanecké sněmovny PČR se změnila politická situace, respektive přístup k pokračování tohoto projektu.³ Jadernou energetiku vládní strany podporují, nicméně v otázce dostavby JE Temelín jsou postoje spíše negativní, a to zejména z důvodu požadavků společnosti ČEZ pro dostavbu 3. a 4. bloku JE Temelín (zajištění záruky budoucích výkupních cen).⁴

JE Temelín v tuto chvíli pracuje na výkonu 2 x 1055 MWe. Pokud by se dostavěly další dva bloky reaktorů, výkon by se zvýšil o 2 x 1100 MWe. V tendru na dostavbu těchto dvou bloků jsou aktuálně pouze dvě společnosti, a to americká společnost Westinghouse a ruská Atomstroyexport. Poslední odhady a plány počítají se spuštěním nových reaktorů v letech 2025 – 2030. V posledních týdnech se však začalo hovořit o možném ukončení tendru a dostavění nových bloků státní firmou, namísto polostátní společností ČEZ.

² MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. Aktualizace Státní energetické koncepce České republiky. Praha, listopad 2012.

³ Dne 16. března 2014 současný ministr průmyslu a obchodu Jan Mládek (ČSSD) uvedl v Otázkách Václava Moravce, že pravděpodobnější variantou tendru na dostavbu jaderné elektrárny Temelín je v současnosti jeho zrušení. Navíc podle ankety týdeníku Ekonom, která se uskutečnila mezi politiky, a to v měsíci lednu, uvedlo jen 31 poslanců z 200 oslovených, že jsou ochotni společnosti ČEZ garantovat návratnost investic, která je pro ČEZ klíčovou podmínkou. Další 98 zákonodárců je proti záruce a pět desítek z nich nemá na věc jasný názor. Zbývajících 21 poslanců na dotaz neodpovědělo.

⁴ LAUBE, Pavel. *Energetika v plánech vznikající vlády*. [online]. [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://energostat.cz/energetika-v-planech-vznikajici-vlady.html>.

VÝVOJ SPOTŘEBY ELEKTŘINY

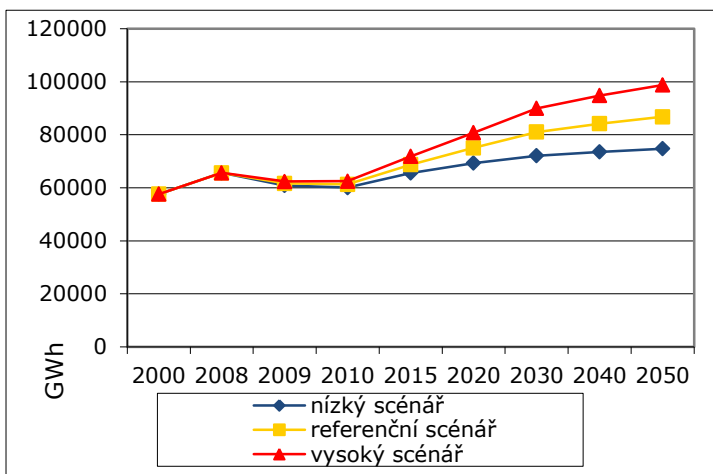
Při pohledu na statistické údaje o vývoji spotřeby elektřiny (viz tabulka níže) lze vidět, že se spotřeba elektřiny zvyšuje, a to zejména v průmyslu a dopravě.

	Průmysl	Doprava	Domácnosti	Služby
2002	22 293	2 429	14 142	6 207
2003	22 624	2 442	14 649	6 702
2004	23 934	2 320	14 635	7 171
2005	24 485	2 439	14 947	7 515
2006	26 005	2 826	15 244	6 585
2007	25 345	2 939	14 757	6 588
2008	25 184	2 908	14 703	6 716
2009	22 204	2 885	14 686	6 497
2010	23 669	3 215	15 026	6 585
2011	24 196	3 230	14 199	6 411
2012	24 064	3 151	14 609	6 674

Zdroj: Energetický regulační úřad

Tento trend bude pokračovat i v budoucnu (viz graf níže), a z tohoto důvodu by měla být ČR na takovýto vývoj připravena.

PREDIKCE BRUTTO SPOTŘEBY ELEKTRICKÉ ENERGIE V ČR DO R. 2050

Zdroj: ČEZ

ČEŠI A JEJICH POSTOJ K DOSTAVBĚ JE TEMELÍN

Podle průzkumu veřejného mínění Centra pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu akademie věd ČR z května 2013 se 31 % dotázaných domnívá, že by se měl podíl jádra na výrobě elektřiny zvyšovat, 37 % dotázaných se vyslovilo pro zachování současné úrovně výroby a 21 % dotázaných se domnívá, že by se měl podíl snižovat.⁵ Celkově však 54 % dotázaných souhlasilo

⁵ ČERVENKA, Jan. CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, v.v.i. *Veřejnost o energetice – kveten* 2013. 2013. Dostupné z:

s dostavbou 3. a 4. bloku JE Temelín. V rámci průzkumů veřejného mínění agentury Ipsos pro Centrum transatlantických vztahů vysoké školy CEVRO Institut uvedlo celkem 76 % dotázaných, že by se mělo při rozhodování o dostavbě JE Temelín zohlednit také mezinárodně-bezpečnostní hledisko.

ZÁVĚR

Energetická bezpečnostní politika ČR a EU se v současné době spíše zaměřuje na podporu získávání energie z OZE, které jsou v praxi velmi nákladné a neefektivní. Podle předsedkyně Energetického úřadu pro bezpečnost ČR Aleny Vitáskové se pohybuje podpora OZE v ČR kolem 45 miliard korun ročně. Navíc z této celkové sumy pobírají 2/3 fotovoltaické elektrárny, jejichž výroba však dosahuje pouze 12 % celkové vyrobené elektřiny z OZE.⁶

Česká energetická bezpečnostní politika se bude muset v budoucnu vypořádat s mnoha problémy, a to zejména se zvyšováním spotřeby. Pokud bude ČR spoléhat na dovoz elektřiny ze zahraničí, bude to v praxi znamenat významné ohrožení energetické bezpečnosti. K vyšší bezpečnosti může ČR přispět dostavbou nových bloků JE Temelín a JE Dukovany, a také investicemi do nových technologií (výzkum) či stávajících, které zajistí vyšší účinnost a nižší cenu pro koncového zákazníka.

Každé politické rozhodnutí v otázkách budoucí energetické bezpečnosti ČR by mělo být racionální a brát v úvahu všechny technické, ekonomické, ale i bezpečnostní aspekty, namísto prosazování osobních, stranických a lobbistických zájmů.

ZDROJE

- 1) MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. *Aktualizace Státní energetické koncepce České republiky*. Praha, listopad 2012.
- 2) LAUBE, Pavel. *Energetika v plánech vznikající vlády*. [online]. [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://energo-stat.cz/energetika-v-planech-vznikajici-vlady.html>
- 3) CVRČEK, Miroslav. *KDO TO PROSADIL? KDO Z TOHO ŽIJE? KDO TO ZASTAVÍ? KDO TO PLATÍ? MY*. Reflex, 2014, s 22-27.
- 4) ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD. *Roční zpráva o provozu ES ČR 2012*. Praha: Oddělení statistik ERÚ, 2013. Dostupné z: http://www.eru.cz/user_data/files/statistika_elektro/rocní_zpráva/2012/RZ_elektro_2012_v1.pdf.
- 5) ČERVENKA, Jan. CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, v.v.i. *Veřejnost o energetice – kveten* 2013. 2013. Dostupné z: http://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c1/a7033/f3/oe130617a.pdf.
- 6) CVRČEK, Miroslav. *KDO TO PROSADIL? KDO Z TOHO ŽIJE? KDO TO ZASTAVÍ? KDO TO PLATÍ? MY*. Reflex, 2014, s 22-27.

http://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c1/a7033/f3/oe130617a.pdf.

⁶ CVRČEK, Miroslav. *KDO TO PROSADIL? KDO Z TOHO ŽIJE? KDO TO ZASTAVÍ? KDO TO PLATÍ? MY*. Reflex, 2014, s 22-27.

